

บันทึก

เรื่อง สภาพของที่ดินในเขตพระราชฤทธิกำหนดเขตหวงห้ามที่ดิน
อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ และอำเภอ
เมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร พุทธศักราช ๒๕๔๑

กรมธนารักษ์มีหนังสือ ที่ กค ๐๔๐๗/๑๖๘๘ ลงวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๓๗ หรือมายังสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า ด้วยกรมธนารักษ์มีความประสงค์จะหาข้อยุติเกี่ยวกับที่ดินในเขตพระราชฤทธิกำหนดเขตหวงห้ามที่ดิน อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ และอำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร พุทธศักราช ๒๕๔๑ ซึ่งเป็นพระราชฤทธิที่กำหนดเขตหวงห้ามที่ดินรกร้างว่างเปล่าไว้เพื่อประโยชน์ในการทำนาเกลือ โดยกรมธนารักษ์พิจารณาแล้วเห็นว่าเป็นที่ราชพัสดุแต่กรมที่ดินเห็นว่าไม่ใช่ที่ราชพัสดุ จึงได้ออกโฉนดที่ดินให้แก่ราษฎรที่มีที่ดินอยู่ในเขตประกาศหวงห้ามดังกล่าว โดยไม่ได้แจ้งให้กรมธนารักษ์ (ราชพัสดุจังหวัดสมุทรปราการ) ทราบก่อน หากกรมธนารักษ์ (ราชพัสดุจังหวัดสมุทรปราการ) ยังยืนยันว่าเป็นที่ราชพัสดุให้ไปดำเนินการทางศาล

กรมธนารักษ์จึงขอหารือปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับที่ดินในเขตพระราชฤทธิกาฯ ดังกล่าวเป็นที่ราชพัสดุหรือไม่ โดยขอชี้แจงรายละเอียดและข้อเท็จจริง ดังนี้

๑. ที่ดินในเขตพระราชฤทธิกาฯ ดังกล่าว มีพระราชฤทธิกาต่าง ๆ ประกาศซ่อนและหรือเกี่ยวข้องกันอยู่ รวม ๕ ฉบับ คือ

๑.๑ พระราชฤทธิกากำหนดเขตหวงห้ามที่ดิน อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ และอำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร พ.ศ.๒๕๔๑

๑.๒ พระราชฤทธิกาถอนการหวงห้ามที่ดินบางส่วน ในท้องที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร และอำเภอบางขุนเทียน จังหวัดธนบุรี พ.ศ.๒๕๔๓

๑.๓ พระราชฤทธิกากำหนดเขตหวงห้ามที่ดิน ในท้องที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร และอำเภอบางขุนเทียน จังหวัดธนบุรี พ.ศ.๒๕๔๓

๑.๔ พระราชฤทธิกาจัดตั้งนิคมเกลือ ในจังหวัดสมุทรสาคร และจังหวัดธนบุรี พ.ศ.๒๕๔๕

๑.๕ พระราชฤทธิกาจัดตั้งนิคมเกลือ และนิคมเกลือในรูปสหกรณ์ในจังหวัดสมุทรสาคร จังหวัดธนบุรี และจังหวัดสมุทรปราการ พ.ศ.๒๕๐๐

๒. ที่ดินในเขตพระราชฤทธิกาฯ พ.ศ.๒๕๔๑ ตามข้อ ๑.๑ เป็นที่ดินซึ่งสงวนไว้เพื่อประโยชน์ในการทำนาเกลือ ซึ่งเมื่อพิจารณาตามพระราชบัญญัติเกลือ พุทธศักราช ๒๕๔๑ แล้วเห็นว่า การทำนาเกลือเป็นกิจการซึ่งอยู่ในอำนาจหน้าที่ของกรมสรรพสามิต จึงถือว่าการทำนาเกลือเป็นการใช้ประโยชน์ในราชการกรมสรรพสามิตที่ดินที่สงวนไว้ทำนาเกลือจึงเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ และเป็นที่ราชพัสดุ

๓. ในปี พ.ศ.๒๔๘๓ ได้มีพระราชกฤษฎีกาถอนการหวงห้ามที่ดินบางส่วนในท้องที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร และอำเภอบางขุนเทียน จังหวัดธนบุรี พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตหวงห้ามที่ดินในท้องที่อำเภอเมืองสมุทรสาครจังหวัดสมุทรสาคร และอำเภอบางขุนเทียน จังหวัดธนบุรี พ.ศ.๒๔๘๓ และในปี พ.ศ.๒๔๘๕ ได้มีพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งนิคมเกลือ ในจังหวัดสมุทรสาคร และจังหวัดธนบุรี พ.ศ.๒๔๘๕ ซึ่งพระราชกฤษฎีกาทั้ง ๓ ฉบับดังกล่าวครอบคลุมพื้นที่บริเวณเดียวกันซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของที่ดินตามพระราชกฤษฎีกา พ.ศ. ๒๔๘๑ และมีผลเป็นการลบล้างพระราชกฤษฎีกา พ.ศ.๒๔๘๑ ทำให้หมดสภาพการเป็นที่ราชพัสดุและกลายเป็นนิคมเกลือ

๔. ในปี ๒๕๐๐ ได้มีพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งนิคมกสิกรรม และนิคมเกลือในรูปสหกรณ์ในจังหวัดสมุทรสาคร จังหวัดธนบุรี และจังหวัดสมุทรปราการ พ.ศ.๒๕๐๐ ครอบคลุมเนื้อที่ตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งนิคมเกลือ พ.ศ.๒๔๘๕ ทั้งหมด และบางส่วนของที่ดินตามพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตหวงห้ามที่ดิน พ.ศ.๒๔๘๑ การออกพระราชกฤษฎีกา พ.ศ.๒๕๐๐ นี้ ออกโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พ.ศ.๒๔๘๕ โดยได้กำหนดให้พระราชกฤษฎีกาฉบับนี้ยกเลิกพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งนิคมเกลือ พ.ศ.๒๔๘๕ แต่สำหรับในส่วนที่อยู่ในพื้นที่ตามพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตหวงห้ามที่ดิน พ.ศ.๒๔๘๑ ไม่ปรากฏว่าเคยมีการประกาศถอนการหวงห้ามมาก่อนแต่อย่างใด ดังนั้น ที่ดินบริเวณนี้จึงควรจะเป็นที่ราชพัสดุ มิได้สิ้นสภาพการเป็นที่ราชพัสดุจากผลแห่งพระราชกฤษฎีกา พ.ศ.๒๕๐๐ มาประกาศทับลงไปแต่อย่างใด ซึ่งกรมที่ดินเองก็ได้เคยมีความเห็น ตามหนังสือที่ มท ๐๗๑๒/๑๖๑๔๐ ลงวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๒๙ ว่า “พระราชกฤษฎีกาทั้ง ๒ ฉบับ ต่างออกโดยอาศัยอำนาจแห่งกฎหมายคนละฉบับและไม่มีข้อความใดในพระราชกฤษฎีกาฉบับหลังให้ยกเลิกพระราชกฤษฎีกาฉบับก่อน จึงต้องถือว่าพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งนิคมกสิกรรมและนิคมเกลือ พ.ศ.๒๕๐๐ ไม่มีผลเป็นการยกเลิกพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตหวงห้ามที่ดิน พ.ศ.๒๔๘๑ แต่อย่างใด”

๕. แต่เนื่องจากโดยหนังสือกรมที่ดินฉบับเดียวกันนี้ได้วินิจฉัยต่อไปว่าที่ดินตามพระราชกฤษฎีกาทั้ง ๒ ฉบับ ไม่เป็นที่ราชพัสดุ เพราะการหวงห้ามไว้เพื่อประโยชน์ในการทำนาเกลือ หรือเพื่อจัดตั้งนิคมกสิกรรม และนิคมเกลือในรูปสหกรณ์มิได้เป็นการหวงห้ามไว้เพื่อเป็นทรัพย์สินของแผ่นดินตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ.๒๔๑๔ ซึ่งสำนักงานที่ดินจังหวัดสมุทรปราการก็ได้อ้างหนังสือฉบับนี้ในการออกโฉนดที่ดินให้กับราษฎร โดยไม่แจ้งให้สำนักงานราชพัสดุจังหวัดทราบและไม่มีการสอบสวนเปรียบเทียบตามมาตรา ๖๐ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน แต่ให้กรมธนารักษ์ไปดำเนินการทางศาลหากยังยืนยันว่าเป็นที่ราชพัสดุ

กรมธนารักษ์พิจารณาแล้วเห็นว่า ที่ดินตามพระราชกฤษฎีกา พ.ศ.๒๔๘๑เป็นที่ราชพัสดุเนื่องจากเป็นที่ดินซึ่งสงวนไว้เพื่อประโยชน์ในการทำนาเกลือ ซึ่งเป็นกิจการที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของกรมสรรพสามิต และเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ ยกเว้นในส่วนที่มีการถอนการหวงห้ามไปแล้วตามพระราชกฤษฎีกาถอนการหวงห้ามที่ดิน พ.ศ.๒๔๘๓ และสำหรับที่ดินตามพระราชกฤษฎีกา พ.ศ.๒๕๐๐ ในส่วนที่อยู่นอกเขตพระราชกฤษฎีกาถอนการหวงห้ามที่ดิน พ.ศ.๒๔๘๓ ยังเป็นที่ราชพัสดุ ตามเหตุผลที่ได้

กล่าวมาแล้วข้างต้น จึงขอหารือว่าความเห็นของกรมธนารักษ์ทั้งหมดตามที่กล่าวมานั้นถูกต้องหรือไม่ประการใด

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๖) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าวโดยได้รับฟังคำชี้แจงข้อเท็จจริงจากผู้แทนกระทรวงการคลัง (กรมธนารักษ์และกรมสรรพสามิต) กระทรวงมหาดไทย (กรมที่ดิน) และกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (กรมส่งเสริมสหกรณ์) แล้ว ข้อเท็จจริงในเรื่องนี้ฟังได้ว่า ที่ดินตามปัญหาในเรื่องนี้เดิมได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตหวงห้ามที่ดิน อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ และอำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร พุทธศักราช ๒๔๘๑ ออกโดยอาศัยอำนาจตามตรา ๕^๑ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการหวงห้ามที่ดินรกร้างว่างเปล่าอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน พุทธศักราช ๒๔๗๘ กำหนดให้ที่ดินบริเวณนี้เป็นเขตหวงห้ามเพื่อประโยชน์ในการทำนาเกลือ ต่อมาได้มีพระราชกฤษฎีกาถอนการหวงห้ามที่ดินบางส่วน ในท้องที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร และอำเภอบางขุนเทียน จังหวัดธนบุรี พุทธศักราช ๒๔๘๓ กำหนดให้ถอนการหวงห้ามที่ดินตามพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตหวงห้ามที่ดิน อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการและอำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร พุทธศักราช ๒๔๘๑ บางส่วน และได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตหวงห้ามที่ดิน ในท้องที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร และอำเภอบางขุนเทียน จังหวัดธนบุรี พุทธศักราช ๒๔๘๓ กำหนดให้ที่ดินที่ถูกถอนการหวงห้ามดังกล่าวเป็นเขตหวงห้ามเพื่อประโยชน์ในการจัดตั้งสหกรณ์นิคมเกลืออันเป็นการเปลี่ยนวัตถุประสงค์ในการหวงห้ามที่ดินไปจากเดิม หลังจากนั้นได้มีพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งนิคมเกลือ ในจังหวัดสมุทรสาคร และจังหวัดธนบุรี พุทธศักราช ๒๔๘๕ ออกตามความในมาตรา ๖^๒

^๑มาตรา ๕ การหวงห้ามที่ดินรกร้างว่างเปล่า ให้ออกเป็นพระราชกฤษฎีกาและประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ในพระราชกฤษฎีกานั้นให้ระบุ

- (๑) ความประสงค์ที่หวงห้าม
- (๒) เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจในการหวงห้าม
- (๓) ที่ดินซึ่งกำหนดว่าต้องหวงห้าม

ให้มีแผนที่แสดงเขตที่ดินดังกล่าวแล้วติดไว้ท้ายพระราชกฤษฎีกา แผนที่ที่กล่าวนี้ให้ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งแห่งพระราชกฤษฎีกา แต่ในกรณีหวงห้ามที่ดินริมทางหลวงนั้นจะกำหนดเขตที่ดินซึ่งหวงห้ามนับจากเส้นกลางทางหลวงออกไปเป็นระยะทางตั้งจะได้กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกาก็ได้

^๒มาตรา ๖ เมื่อจะจัดตั้งนิคมในลักษณะและรูปใดตามความในมาตรา ๔ ให้ออกเป็นพระราชกฤษฎีกา

ในพระราชกฤษฎีกานั้น ให้ระบุข้อความดังต่อไปนี้ เท่าที่จำเป็นแก่การนั้น

- (ก) เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจ
- (ข) หลักเกณฑ์ในการสอบสวนคัดเลือกผู้เข้าครอบครองที่ดิน
- (ค) การแบ่งที่ดินที่จะให้ครอบครอง
- (ง) วิธีการที่ผู้เข้าครอบครองพึงปฏิบัติ
- (จ) หลักเกณฑ์การชดใช้เงินช่วยทุนที่ได้ลงไปนิคมนั้น หรือที่ได้ช่วยเหลือเกื้อหนุนให้ผู้

แห่งพระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พุทธศักราช ๒๔๘๕ กำหนดให้จัดตั้งนิคมเกลือในรูปสหกรณ์ในเขตที่ดินตามพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตหวงห้ามที่ดิน ในท้องที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร และอำเภอบางขุนเทียน จังหวัดธนบุรี พุทธศักราช ๒๔๘๓ และต่อมาก็ได้มีพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งนิคมเกลือและนิคมเกลือในรูปสหกรณ์ ในจังหวัดสมุทรสาคร จังหวัดธนบุรี และจังหวัดสมุทรปราการ พ.ศ. ๒๕๐๐ ซึ่งออกตามมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พุทธศักราช ๒๔๘๕ เช่นกัน กำหนดให้จัดตั้งนิคมเกลือและนิคมเกลือในรูปสหกรณ์ โดยมีพื้นที่ครอบคลุมพื้นที่เดิมที่กำหนดให้เป็นนิคมเกลือตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งนิคมเกลือ ในจังหวัดสมุทรสาคร และจังหวัดธนบุรี พุทธศักราช ๒๔๘๕ ทั้งหมด และยังกำหนดเขตที่ดินเพื่อให้มีการดำเนินการจัดตั้งนิคมดังกล่าวเพิ่มเติมไปถึงที่ดินบางส่วนของพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตหวงห้ามที่ดินอำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ และอำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร พุทธศักราช ๒๔๘๑ ในส่วนที่ยังมิได้ถูกถอนสภาพการหวงห้ามตามพระราชกฤษฎีกาถอนการหวงห้ามที่ดินบางส่วน ในท้องที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร และอำเภอบางขุนเทียน จังหวัดธนบุรี พุทธศักราช ๒๔๘๓ เพิ่มขึ้นอีกด้วย

จากข้อเท็จจริงดังกล่าว คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๖) เห็นว่า โดยที่พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตหวงห้ามที่ดิน อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ และอำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร พุทธศักราช ๒๔๘๑ กำหนดให้ที่ดินตามที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวเป็นเขตหวงห้ามเพื่อประโยชน์ในการทำนาเกลือ^๑ โดยมีได้กำหนดรายละเอียดว่าเป็นการสงวนไว้เพื่อให้ส่วนราชการหรือผู้ใดเป็นผู้ใช้ประโยชน์ที่ดินในบริเวณนั้น คงกำหนดไว้ในมาตรา ๔^๒ ของพระราชกฤษฎีกาฉบับนี้แต่เพียงว่า ห้ามมิให้ผู้ใดเข้าหักร้าง จัดทำ หรือปลูกสร้างด้วยประการใด ๆ ในที่ดินที่อยู่ภายในเขตหวงห้าม การกำหนดเขตหวงห้ามที่ดินตามพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตหวงห้ามที่ดิน อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ และอำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร พุทธศักราช ๒๔๘๑ จึงเป็นการสงวนพื้นที่ไว้สำหรับการทำนาเกลือเพื่อประโยชน์ของประชาชนทั่วไป มิได้เป็นการสงวนไว้เพื่อให้หน่วยงานหนึ่งหน่วยงานใดของทางราชการใช้ประโยชน์เพื่อกิจการของทาง

เข้าครอบครองที่ดินยืมไป ในกรณีที่รัฐบาลเห็นควรให้ชดใช้

(จ) ค่าธรรมเนียมที่ควรเรียก

(ข) ข้อบังคับ ข้อกำหนด และเงื่อนไขอื่น ๆ ที่จำเป็นเพื่อดำเนินกิจการให้เป็นไปตามความประสงค์ในการจัดตั้งนิคมนั้น ๆ

“คำปราชญ์ของพระราชกฤษฎีกาฉบับนี้ได้กำหนดไว้ว่า”โดยที่เห็นสมควรกำหนดเขตหวงห้ามที่ดินอำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ และอำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร ไว้เพื่อประโยชน์ในการทำนาเกลือ”

“มาตรา ๔ ที่ดินรกร้างว่างเปล่าซึ่งต้องหวงห้ามตามพระราชกฤษฎีกานี้คือที่ดินที่อยู่ภายในเขตหวงห้ามตามแผนที่ท้ายพระราชกฤษฎีกานี้ ห้ามมิให้ผู้ใดเข้าหักร้าง จัดทำ หรือปลูกสร้างด้วยประการใด ๆ ในที่ดินนั้น เว้นแต่จะได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากเจ้าหน้าที่

ราชการโดยเฉพาะ ฉะนั้น ที่ดินที่อยู่ภายในเขตดังกล่าวจึงไม่อาจถือว่าเป็นที่ราชพัสดุตามมาตรา ๔^๕ แห่งพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ.๒๕๑๘ และไม่อาจโอนกรรมสิทธิ์ให้แก่ผู้หนึ่งผู้ใดได้

สำหรับพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งนิคมกสิกรรม และนิคมเกลือในรูปสหกรณ์ใน จังหวัดสมุทรสาคร จังหวัดธนบุรี และจังหวัดสมุทรปราการ พ.ศ.๒๕๐๐ ซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจ ตามพระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พุทธศักราช ๒๔๘๕ นั้น มาตรา ๔^๖ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวได้บัญญัติรับรองให้รัฐมีอำนาจนำที่ดินที่ได้มีการหวงห้ามไว้ตามกฎหมาย ว่าด้วยการหวงห้ามที่ดินรกร้างว่างเปล่าอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินมาจัดตั้งนิคมเพื่อให้ ประชาชนมีที่ตั้งเคหะสถานและประกอบอาชีพเป็นหลักแหล่งได้ กรณีเช่นนี้จึงมีผลทำให้ที่ดินที่ได้ กำหนดเป็นเขตหวงห้ามตามพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตหวงห้ามที่ดิน อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ และอำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร พุทธศักราช ๒๔๘๑ ที่อยู่ ในเขตของพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งนิคมกสิกรรม และนิคมเกลือในรูปสหกรณ์ ในจังหวัด สมุทรสาคร จังหวัดธนบุรี และจังหวัดสมุทรปราการ พ.ศ.๒๕๐๐ ต้องตกอยู่ภายใต้บังคับแห่ง พระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พุทธศักราช ๒๔๘๕ ซึ่งรัฐสามารถนำมาจัดสรรให้ ประชาชนครอบครองทำประโยชน์ได้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติ ดังกล่าว^๗

ส่วนที่ดินที่อยู่นอกบริเวณพื้นที่ที่กำหนดเป็นเขตนิคมตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้ง นิคมกสิกรรม และนิคมเกลือในรูปสหกรณ์ ในจังหวัดสมุทรสาคร จังหวัดธนบุรี และจังหวัด สมุทรปราการ พ.ศ.๒๕๐๐ แต่ยังอยู่ในบริเวณพื้นที่ตามพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตหวงห้าม ที่ดิน อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ และอำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัด สมุทรสาคร พุทธศักราช ๒๔๘๑ คงเป็นพื้นที่ที่สงวนไว้เพื่อประโยชน์ในการทำนาเกลือดังที่ได้ กล่าวมาแล้ว

โดยสรุป ที่ดินตามพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตหวงห้ามที่ดินฯ พุทธศักราช ๒๔๘๑ ในกรณีที่ดินที่อยู่ในบริเวณที่กำหนดเป็นเขตนิคมตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งนิคมกสิกรรม

^๕มาตรา ๔ ที่ราชพัสดุ หมายความว่า อสังหาริมทรัพย์อันเป็นทรัพย์สินของแผ่นดินทุกชนิด เว้นแต่สาธารณสมบัติของแผ่นดิน ดังต่อไปนี้

(๑) ที่ดินรกร้างว่างเปล่า และที่ดินซึ่งมีผู้เวนคืนหรือทอดทิ้งหรือกลับมาเป็นของแผ่นดิน โดยประการอื่นตามกฎหมายที่ดิน

(๒) อสังหาริมทรัพย์สำหรับพลเมืองใช้หรือสงวนไว้เพื่อประโยชน์ของพลเมืองใช้ร่วมกัน เป็นต้นว่า ที่ชายตลิ่ง ทางน้ำ ทางหลวง ทะเลสาบ

ส่วนอสังหาริมทรัพย์ของรัฐวิสาหกิจที่เป็นนิติบุคคลและขององค์การปกครองท้องถิ่นไม่ถือเป็นที่ราชพัสดุ

^๖มาตรา ๔ ให้รัฐบาลมีอำนาจจัดตั้งนิคมในลักษณะและรูปใด ๆ เพื่อให้ประชาชนได้มีที่ตั้ง เคหะสถาน ประกอบอาชีพเป็นหลักแหล่ง ในเขตที่ดินที่ได้หวงห้ามไว้ตามกฎหมายว่าด้วยการหวงห้ามที่ดิน รกร้างว่างเปล่าอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินได้

^๗มาตรา ๘ ที่ดินที่ได้รับโฉนดแผนที่หรือตราจองที่ตราว่า”ได้ทำประโยชน์แล้ว” หรือคำ รับรองจากพนักงานเจ้าหน้าที่ตามความในมาตรา ๗ นั้น เป็นอันพ้นจากการเป็นที่หวงห้าม

รมา พ.ศ.๒๕๐๐ ประชาชนย่อมมีสิทธิในที่ดินได้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พุทธศักราช ๒๔๘๕ ส่วนในกรณีที่ดินที่อยู่นอกบริเวณที่กำหนดเป็นเขตนิคมตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งนิคมกสิกรรมฯ พ.ศ.๒๕๐๐ แต่ยังอยู่ในเขตที่ดินตามพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตหวงห้ามที่ดินฯ พุทธศักราช ๒๔๘๑ เมื่อพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตหวงห้ามที่ดินฯ พุทธศักราช ๒๔๘๑ ยังมิได้ถูกยกเลิกย่อมมีผลทำให้ที่ดินภายในเขตดังกล่าวยังคงเป็นที่สงวนหวงห้ามอยู่เพื่อดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตหวงห้ามที่ดินฯ พุทธศักราช ๒๔๘๑ ซึ่งไม่อาจถือว่าเป็นที่ราชพัสดุและไม่อาจโอนกรรมสิทธิ์ให้แก่ผู้หนึ่งผู้ใดได้ เว้นแต่จะได้มีการถอนสภาพการหวงห้ามเสียก่อน

(ลงชื่อ) ม. ตันเต็มทรัพย์

(นายไมตรี ตันเต็มทรัพย์)

รองเลขาธิการฯ

รักษาราชการแทน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

กันยายน ๒๕๓๗